

 een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

ERK 2020

Webinar voor mvt-lerarenopleiders, 25 november 2021

Daniela Fasoglio & Marjon Tammenga

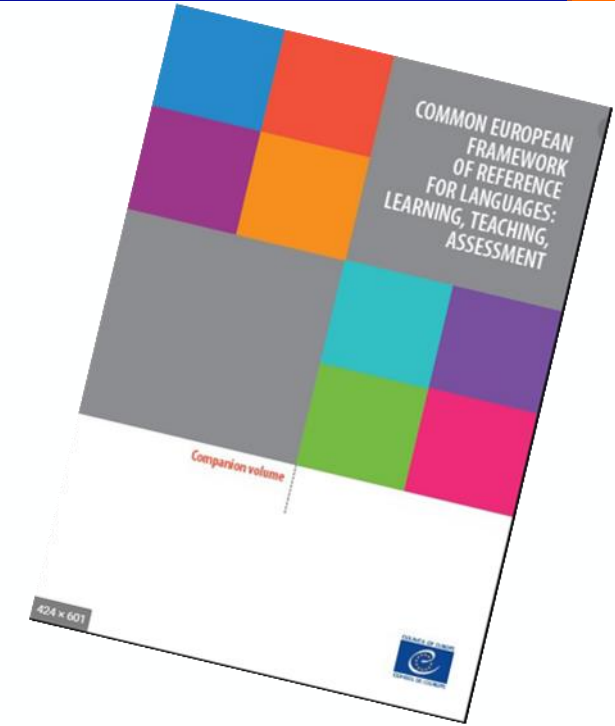
We gaan het in dit webinar hebben over ...

- Het geactualiseerde ERK in een notendop:
 - Paradigma en kernbegrippen
 - Aanpassingen en toevoegingen
 - Nieuwe schalen
- ERK-portaal in een nieuw jasje:
 - Overzicht: wat vind je waar?
 - Wat komt nog?
- Inzoomen op profiel lerarenopleider
 - Opzet profiel
 - Wat is binnenkort beschikbaar?
- Het Companion Volume in de opleiderspraktijk:
 - Wat doe je nu al?
 - Wat kun je nog meer doen?

Doel: jullie bijpraten rond de actualisatie van het ERK;
jezelf en anderen (laten) inspireren als het gaat om de eigen onderwijspraktijk.

COMPANION VOLUME 2020

- Conceptueel kader en uitgangspunten 2001 nog steeds geldig
- Layout: gebruikersvriendelijker
- Kernbegrippen versterkt:
 - Social agency en Action-oriented approach
 - Mediation
 - Plurilingual & pluricultural

De taalgebruiker als *social agent*

Focus op

- Onderlinge afhankelijkheid van individueel en collectief;
- Het proces van betekenis maken door middel van taal is een cognitief en sociaal-dynamisch proces (co-construction of meaning);
- Taalgebruikers zetten al hun 'talige' middelen in (*plurilingual approach*);
- Culturele / interculturele dimensie vraagt om de ontwikkeling van kritisch-cultureel bewustzijn.

Wat betekent dit?

- Rijke taaltaken waarin taal nodig is voor doelgerichte actie in samenwerking;
- Taalgebruikers maken keuzes binnen contexten en voorwaarden, denken en handelen strategisch;
- Aandacht voor het sociale aspect van communicatie: voor product én proces;
- Taalvaardigheden niet afzonderlijk gezien, maar vaak in combinatie;
- Mediation en meertalige benadering staan centraal in communicatie.

Mediation

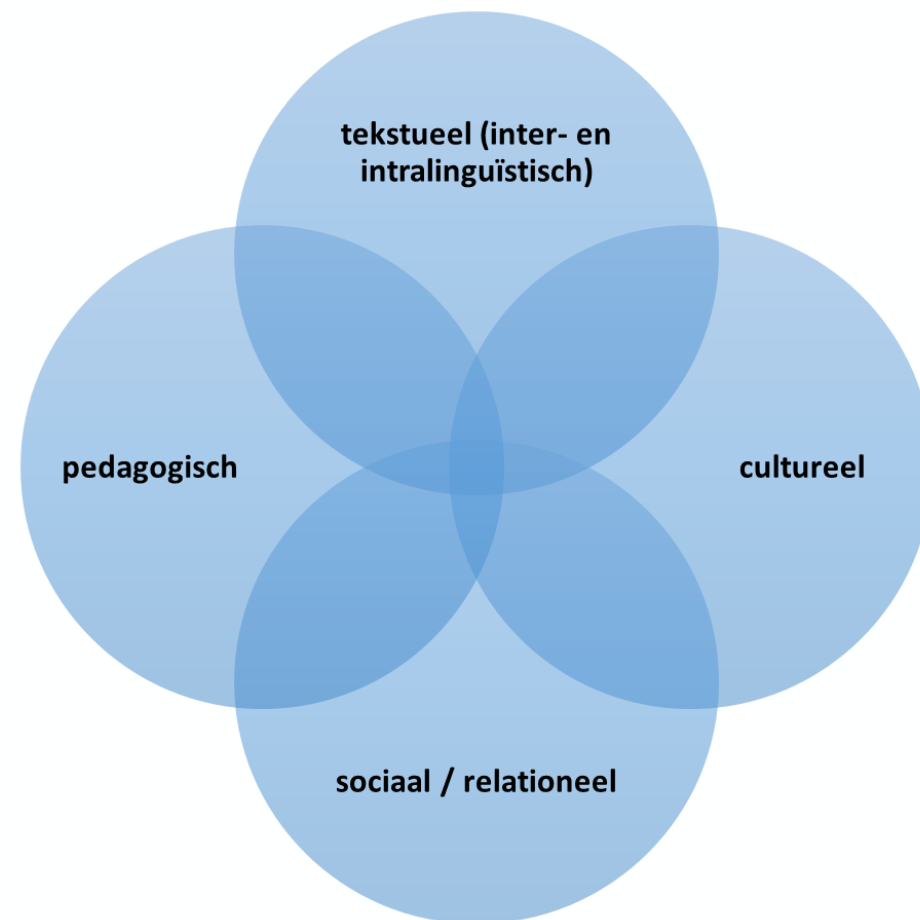
Communicatie bevorderen door het overbrengen en toegankelijk(er) maken van betekenis

Mediation van teksten: de betekenis van een tekst voor zichzelf en voor of met anderen begrijpelijk / toegankelijk maken

Mediation van concepten: samen nadenken om verder te komen, reguleren van de interactie (zelf, van anderen)

Mediation van communicatie: begrip bevorderen, omgaan met misverstanden en (menings-, culturele) verschillen

dimensies van taalprocessen

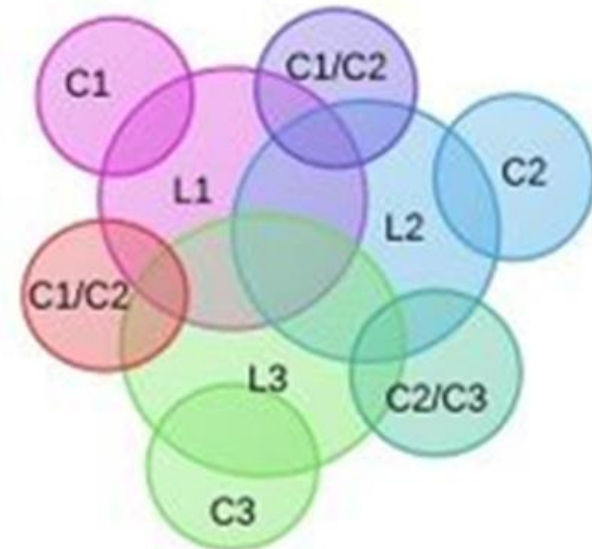
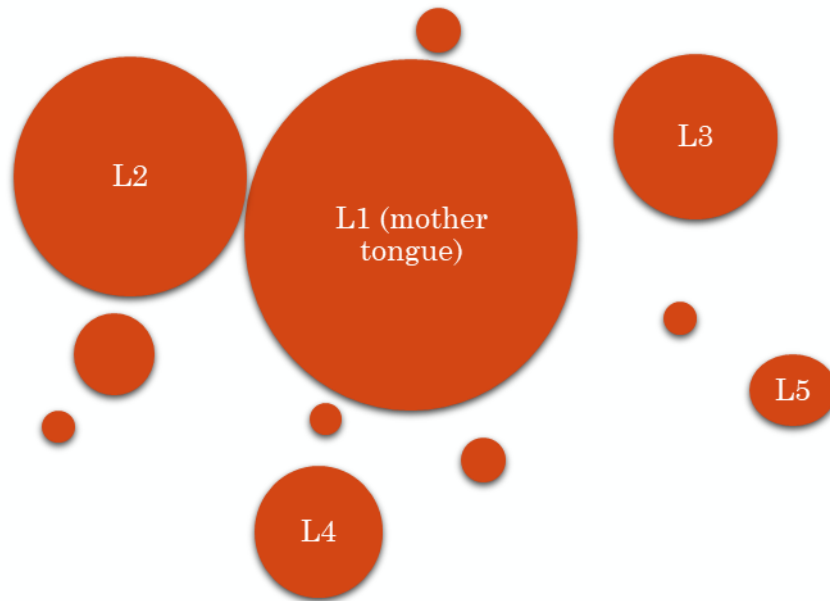

Voorbeelden van handelingen denkbaar bij Mediation

samenvatten, noteren, toelichten, vertalen, tolken, stroomlijnen,
doorgeven, uitleggen, verslag leggen, herformuleren, verduidelijken,
interpreteren, beschrijven, overbrengen

Plurilingual & Pluricultural

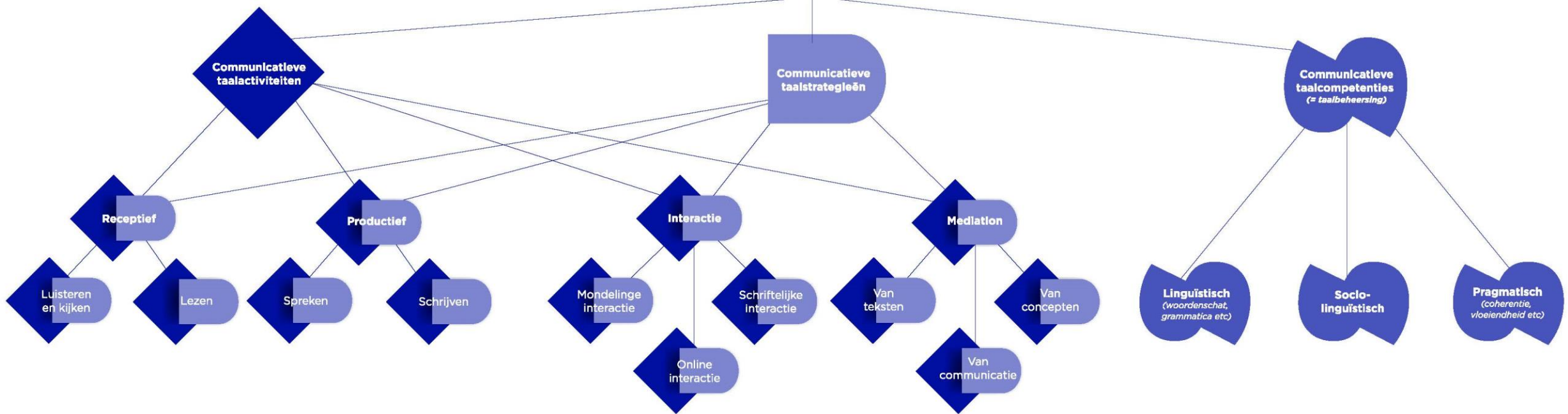
Van het idee van talen naast elkaar...

... naar een netwerk met meerdere verbindingen: een holistisch repertoire van talen en variëteiten, dat steeds in ontwikkeling is

Inzet van meertalig en pluricultureel repertoire

- ... Om een tekst te begrijpen
- ... Om de communicatie te bevorderen
- ... Om een taal te leren
- ... Om op taal te reflecteren

Overzicht aanpassingen

- Meer descriptoren voor het laagste (A1 en pre-A1) en het hoogste beheersingsniveau (C2), en voor de plusniveaus A2+, B1+ en B2+;
- Uitbreiding van het aantal descriptoren voor mondelinge productie, zowel in de bestaande schalen als in een nieuwe schaal voor het verstrekken van informatie;
- Herontwikkeling van de schalen voor fonologische beheersing (uitspraak en intonatie);
- Vervanging van het begrip 'native speaker' door 'proficient speaker';
- Heralibrering van sommige descriptoren (soms naar een andere schaal verplaatst of van niveau verschoven);
- Toevoeging schalen voor gebarentaal;
- Verzameling descriptoren voor young learners (7-10 jaar en 11-15 jaar).

Nieuwe schalen

- Lezen als vrijetijdsbesteding en reactie op creatieve teksten, inclusief literatuur;
- Online mondelinge en schriftelijke communicatie;
- Veel schalen voor mediation: van tekst, van concepten, van communicatie;
- Meertalige en pluriculturele competentie.

One thing should be made clear right away. We have NOT set out to tell practitioners what to do, or how to do it. We are raising questions, not answering them." (CEFR 2001, Notes to the user)

Wat betekent het actie-gerichte paradigma van het ERK voor **visie en doelstellingen** van het MVT-onderwijs in Nederland? Zijn er ook kritische noten?

Wat is de **relevantie** en de **bruikbaarheid** voor het landelijke en het schoolcurriculum? Welke **keuzes** maken we? Wat zijn de voorwaarden? Welke beren zien we op de weg?

Welke **rol** spelen **lerarenopleidingen** hierin? Wat is een zinvolle en bruikbare manier om het ERK in de lerarenopleidingen te implementeren?

VAN THEORIE NAAR CONCREET: WWW.ERK.NL

Kijkje in de keuken:

<https://redactie.slo.nl/preview/tijdelijk/erk-nieuwe-opzet/>

ERK nieuwe opzet

28 september 2021

> leraar po

> leraar vo

> leraar mbo

> lerarenopleider

> meer lezen

> begrippenlijst

Wat is het ERK?

Het Europees Referentiekader voor de Talen (ERK) koppelt de taalvaardigheid in een vreemde taal aan zes beheersingsniveaus, oplopend van A1, A2 (basisgebruiker), naar B1, B2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1, C2 (vaardig gebruiker).

Het ERK werd in 2001 ontwikkeld door de Raad van Europa en

› leraar po

› leraar vo

- hoe is het ERK opgebouwd?
- de nieuwe inhoud van het ERK
- niveaus
- aan de slag

› leraar mbo

› lerarenopleider

› meer lezen

› begrippenlijst

Het ERK helpt je als leraar bij het stellen en het verhelderen van doelen in je taalles.

Het helpt je bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van leeractiviteiten, het beoordelen van prestaties van je leerlingen en het geven van gerichte feedback. Met het ERK krijgen leerlingen zicht op hun eigen taalniveau en reflecteren ze op wat ze kunnen doen om hun niveau te verhogen.

snel naar

› alle can do-beschrijvingen

› can do-zoeker

download

**Self-assessment
grid ›**

link

test jezelf ›

De nieuwe inhoud van het ERK

16 september 2021

> leraar po

> leraar vo

- hoe is het ERK opgebouwd?
- [de nieuwe inhoud van het ERK](#)
- niveaus
- aan de slag

> leraar mbo

> lerarenopleider

> meer lezen

> begrippenlijst

Het vernieuwde ERK kent een groot aantal toevoegingen en aanpassingen ten opzichte van de versie uit 2001. Hier lees je over de belangrijkste aanvullingen.

Het Companion Volume is in veel opzichten gegroeid ten opzichte van de versie van het ERK uit 2001. Zo zijn er nieuwe schalen voor:

- lezen als vrijetijdsbesteding en reactie op creatieve teksten, inclusief literatuur;
- digitale mondelinge en schriftelijke communicatie;
- verstrekken van informatie in een monoloog;
- 'mediation', inclusief meertalige en interculturele competenties;
- fonologische beheersing.

Ook heeft het Companion Volume meer descriptoren voor het laagste (A1 en pre-A1) en het hoogste beheersingsniveau (C2), en voor de plusniveaus A2+, B1+ en B2+. Verder zijn er schalen uitgewerkt voor gebarentaalvaardigheid.

> mediation

> meertalige en pluriculturele competentie

> creatieve en literaire teksten

> gebarentaal

snel naar

> alle can do-beschrijvingen

> can do-zoeker

download

› leraar po

› leraar vo

- hoe is het ERK opgebouwd?
- de nieuwe inhoud van het ERK
- niveaus
- [aan de slag](#)

› leraar mbo

› lerarenopleider

› meer lezen

› begrippenlijst

Wil je meer weten over wat het ERK concreet te bieden heeft voor jouw onderwijs?

In het rechtermenu vind je praktische handreikingen voor in de les, in de vorm van lesvoorbeelden, praktische documenten en praktische online tools. Allemaal ter inspiratie voor en ondersteuning van je onderwijs!

› praktische publicaties

› praktische online tools

› lesvoorbeelden

snel naar

› alle can do-
beschrijvingen

› can do-zoeker

download

**Self-assessment
grid ›**

Meer lezen

18 augustus 2020

➤ [leraar po](#)

➤ [leraar vo](#)

➤ [leraar mbo](#)

➤ [lerarenopleider](#)

➤ [meer lezen](#)

- publicaties
- officiële ERK-documenten
- webportalen

➤ [begrippenlijst](#)

Om jezelf verder te verdiepen in het ERK zijn er verschillende mogelijkheden.

Wil je verder lezen over het ERK in de Nederlandse schoolcontext? Of wil je de officiële ERK-documenten inzien en lezen over het Companion Volume? Of wil je misschien breder geïnformeerd worden over de achtergronden, in de vorm van portals? Via het linker menu vind je deze verschillende bronnen.

Profiel lerarenopleider

Op basis van profiel leraar vo

Met als extra's:

- Collegevoorbeelden;
- Verdieping;
- *****?

Wat doe jij als lerarenopleider nu al met het CV en wat kan er nog meer?

Uitwisselen in break out rooms en daar inspiratie opdoen (30 min), daarna plenaire uitwisseling

Richtvragen:

1. Wat bied jij je studenten als het gaat om het CV?/Hoe bereid jij je studenten voor op het werken met het CV?
2. Good practice: Wat kun jij met de collegevoorbeelden van Nicolette en van Doris en Ana?

https://padlet.com/d_fasoglio/yp3bed91lakvu1xy

De link naar de padlet komt in de chat.

- Kopieer de link in de chat en open de pagina in je browser.
- Zet de opmerkingen van jullie groep bij de drie vragen in de padlet door op de + onder de betreffende vraag te klikken.

Afsluiting

- Plenaire uitwisseling;
- Verzoek aan jullie;
- Toetje.

Richtvragen:

1. Wat bied jij je studenten als het gaat om het CV?/Hoe bereid jij je studenten voor op het werken met het CV?
2. Good practice: Wat kun jij met de collegevoorbeelden van Nicolette en van Doris en Ana?

Toetje

Naastlegger *Meertaligheid in het moderne vreemde talenonderwijs*

- Als inspiratie om op laagdrempelige manier in je lessen aandacht te hebben voor meertaligheid;

Meertaligheid in het moderne vreemdetalen-onderwijs

NAASTLEGGER BIJ DE VOORBEREIDING VAN LESACTIVITEITEN

In onze samenleving is meertaligheid voor veel mensen dagelijkse praktijk. Ook als docent moderne vreemde talen (mut) kun je de meertaligheid van je leerlingen aanspreken. Bijvoorbeeld door talensensibilisering, gericht op de waardering van meertaligheid. Maar ook door functioneel meertalig leren. Dan help je je leerlingen om hun meertalige kennis in te zetten bij het leren van een vreemde taal. Deze naastlegger verruimt je blik op meertaligheid in je les!

Talensensibilisering

1. Meertalig bewustzijn

Leerlingen bewust maken van meertaligheid in de samenleving, maar ook van de meertaligheid van zichzelf of van een ander.

Teksten en activiteiten laten leerlingen reflecteren op welke talen zij en anderen spreken, of wat verschillende talen voor hen betekenen.

- Gebruik de meertaligheid van leerlingen in een taalportret of talenpaspoort. Of laat ze een sollicitatiebrief schrijven waarin ze vertellen welke talen ze spreken.
- Gebruik de meertaligheid van anderen door leerlingen een tekst te geven over welke talen een bekend persoon spreekt. Of geef ze een opdracht over de talen in hun familie.
- Gebruik meertaligheid in de samenleving door het te hebben over een land waar meer talen gesproken worden, of over alle talen die in de klas worden gesproken.

2. Verspreiding doeltaal

Leerlingen kennis laten maken met de omvang van het doeltaalgebied.

Leerlingen verkennen waar op de wereld de vreemde taal gesproken wordt.

- Geef leerlingen een tekst over Frans in Canada of Afrika.
- Geef een opdracht waarbij leerlingen doeltaalgebieden moeten opzoeken.

3. Intra-linguïstische variatie

Leerlingen kennis laten maken met taalvariatie binnen het doeltaalgebied.

Leerlingen ervaren regionale, stilistische of pragmatische variatie binnen de doeltaal.

- Regionale variatie: geef een luisteroefening waar leerlingen accenten moeten koppelen aan regio's. Of behandel een tekst in een dialect en bespreek de verschillen met de standaardvariëteit.
- Stilistische variatie: leg met voorbeelden uit wat het verschil is tussen formeel en informeel taalgebruik, geschreven en gesproken.
- Pragmatische variatie: laat leerlingen via stellingen nadenken over passend taalgebruik in bepaalde situaties en over afstemming op je publiek.

4. Metalinguïstisch bewustzijn stimuleren

Leerlingen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen talen/variëteiten.

Leerlingen vergelijken een taal of variëteit met het Nederlands, andere schooltalen of thuishalen.

- Vergelijk klanken: behandel een klank in de doeltaal die niet in het Nederlands voorkomt. Kijk met welke klank die overeenkomt, of tussen welke klanken die in zit.
- Vergelijk woorden: laat leerlingen de betekenis van een woord raden door het te vergelijken met een woord uit een andere taal. Wijs ook op false friends.
- Vergelijk grammaticale constructies: als je grammatica uitlegt, betrek dan ook constructies uit andere talen. Leg bijvoorbeeld het verschil uit tussen de Engelse present perfect en de Nederlandse voltooid tijd. Of bespreek de overeenkomst in zinspositie van vraagwoorden in verschillende talen.

Functioneel meertalig leren

5. Taalleerstrategieën

Leerlingen stimuleren om strategieën te gebruiken die het taalleerproces ondersteunen.

Leerlingen gebruiken inzichten die het doeltaalbegrip ondersteunen en vergelijken daarbij talen en culturen.

- Intonatie: laat zien dat intonatie de betekenis van een woord kan veranderen. Geef leerlingen een uitspraak oefening die het intonatiepatroon van de doeltaal uitlegt en vergelijkt met het Nederlands.
- Non-verbale communicatie: laat leerlingen de betekenis van gebaren in de doeltaal cultuur vergelijken met die in hun eigen cultuur.

6. Inzet aanwezige talenkennis

Leerlingen stimuleren hun talenkennis in te zetten bij het leren van de vreemde taal.

Leerlingen vergelijken gericht bepaalde aspecten van de doeltaal met een taal die ze al kennen, of leerlingen zoeken zelf naar vergelijkbare aspecten in voor hen bekende talen, zoals het Nederlands, andere schooltalen, thuishalen en dialecten.

- Vraag leerlingen op welk Nederlands woord een woord in de doeltaal lijkt.
- Geef een opdracht die leerlingen bewust maakt van overeenkomende klanken in de doeltaal en het Nederlands.
- Geef een opdracht waarin leerlingen woorden uit een Spaanse tekst opzoeken die op Engelse woorden lijken.
- Laat leerlingen de vertaling bedenken van een woord uit de doeltaal in hun eigen taal of dialect.
- Laat leerlingen bij het leren van nieuwe woorden zien dat deze lijken op woorden uit een vreemde taal die ze beter beheersen. Als ze al Engels of Frans kennen, kun je daarvan gebruik maken bij het Spaans.

7. Receptieve meertaligheid ('luistertaal')

Leerlingen kunnen kiezen om Nederlands of een andere vreemde taal dan de doeltaal te gebruiken als de doeltaalvaardigheid niet voldoende is voor taalproductie.

In de antwoorden of uitwerkingen bij een opdracht gebruiken de leerlingen een andere taal dan de doeltaal.

- Geef leerlingen de keuze tussen twee talen in de uitwerking van een opdracht. Ze mogen vragen bijvoorbeeld in het Nederlands of het Duits beantwoorden.
- Geef een opdracht waarbij leerlingen informatie in een taal verwerken en in een andere taal beantwoorden. Laat ze bijvoorbeeld een Nederlands krantenartikel schrijven aan de hand van informatie uit een Engelse tekst.

Toetje

Naastlegger Meertaligheid in het moderne vreemde talenonderwijs

- Als inspiratie om op laagdrempelige manier in je lessen aandacht te hebben voor meertaligheid;
- Komt in je mailbox;
- Komt binnenkort als interactieve pdf op <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/mvt/meertaligheid/>

Vragen, opmerkingen, suggesties?

Mail ons maar!

d.fasoglio@slo.nl (Daniela)

m.tammenga@slo.nl (Marjon)

Bronnen

Council of Europe (2020). Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment. Council of Europe Publishing. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> (website in ontwikkeling)

Cummins J. (2017). Teaching minoritized students: Are additive approaches legitimate?. Harvard Educational Review No. 87(3), pp. 404-425.

Kramsch C. (ed.) (2002), Language acquisition and language socialization: Ecological perspectives. Continuum.

Larsen-Freeman D. and Todeva E. (2021). A sociocognitive theory for plurilingualism: Complex dynamic systems theory, in Piccardo E., Lawrence G. and Germain-Rutherford A., Routledge handbook of plurilingual language education. Routledge.

North, B., Piccardo, E., Goodier, T., Fasoglio, D., Margonis, R. & Rüschoff, B. (Eds.) (2021, in press). *Enriching 21st century language education: The CEFR companion volume, examples from practice*. Council of Europe Publishing.

Piccardo E. (2021), The mediated nature of plurilingualism, in Piccardo E. et al. (eds.), The Routledge handbook of plurilingual language education. Routledge

Piccardo E. & North B. (2019). *The action-oriented approach: A dynamic vision of language education*. Multilingual Matters, Bristol.